

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาแนวทางการพัฒนาครูในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาข้อมูลจากประชากรที่เป็นครูในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำนวน 364 คน ใช้ประชากรทั้งหมด ประกอบด้วยโรงเรียน ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของครู

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (N = 364 คน)	ร้อยละ (%)
โรงเรียนในอำเภอเมือง		
1. โรงเรียนชุมชนบ้านหมอกจำแป่	14	3.85
2. โรงเรียนบ้านแม่สะงา	4	1.10
3. โรงเรียนบ้านห้วยขาน	5	1.37
4. โรงเรียนบ้านนาป่าแปก	7	1.92
5. โรงเรียนบ้านรักไทย	8	2.20
6. โรงเรียนบ้านห้วยโป่งอ่อน	4	1.10
7. โรงเรียนร่มเกล้าปางตอง	10	2.75

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (N = 364 คน)	ร้อยละ (%)
8. โรงเรียนบ้านห้วยมะเขือส้ม	6	1.65
9. โรงเรียนชุมชนบ้านปางหมู	6	1.65
10. โรงเรียนบ้านทุ่งไม้สักมิตรภาพที่ 98	4	1.10
11. โรงเรียนบ้านทุ่งกอง	7	1.92
12. โรงเรียนบ้านสบสอย	3	0.82
13. โรงเรียนบ้านโนสอย	16	4.39
14. โรงเรียนบ้านไม้สะเป่	4	1.10
15. โรงเรียนบ้านสบป่อง	5	1.37
16. โรงเรียนบ้านใหม่	7	1.92
17. โรงเรียนบ้านห้วยฮี้	1	0.27
18. โรงเรียนบ้านหนองขาวกลาง	3	0.82
19. โรงเรียนบ้านห้วยปมฝาด	2	0.55
20. โรงเรียนบ้านห้วยปูลิง	10	2.75
21. โรงเรียนบ้านห้วยปูเลย	4	1.10
22. โรงเรียนบ้านห้วยคอง	7	1.92
23. โรงเรียนบ้านห้วยน้ำแม่ฮ่องสอน	3	0.82
24. โรงเรียนบ้านท่าโป่งแดง	7	1.92
25. โรงเรียนบ้านห้วยเคื้อ	7	1.92
26. โรงเรียนอนุบาลเมือง(ป่าปู้มิตรภาพที่ 29)	7	1.92
27. โรงเรียนบ้านห้วยโป่งกาน	4	1.10
28. โรงเรียนบ้านน้ำเพียงดิน	2	0.55
29. โรงเรียนบ้านห้วยเสือเต่า(เจ้ากอแก้วอุปถัมภ์)	6	1.65
30. โรงเรียนบ้านอนุบาลเมือง(ป่าปู้มิตรภาพที่ 29)		
สาขาบ้านห้วยแก้วล่าง	1	0.27
31. โรงเรียนชุมชนบ้านผาบ่อง	9	2.47
32. โรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน	17	4.67
33. โรงเรียนบ้านน้ำส่อม	4	1.10

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (N = 364 คน)	ร้อยละ (%)
34. โรงเรียนบ้านห้วยช่างคำ ส.บ้านห้วยช่างเหล็ก	2	0.55
35. โรงเรียนบ้านห้วยโป่ง	6	1.65
36. โรงเรียนบ้านยอดดอยวิทยา	7	1.92
37. โรงเรียนบ้านกลาง	2	0.55
38. โรงเรียนบ้านแก่นฟ้า	4	1.10
39. โรงเรียนบ้านป่าลาน	11	3.02
40. โรงเรียนบ้านห้วยช่างคำ	6	1.65
41. โรงเรียนเสรีวิทยา	13	3.57
42. โรงเรียนบ้านไม้ช้างหนาม	3	0.82
43. โรงเรียนบ้านแม่จำ	2	0.55
44. โรงเรียนบ้านหนองเขียว	7	1.92
45. โรงเรียนบ้านห้วยผา	8	2.20
46. โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 99 (บ้านแม่สุยะ)	16	4.39
47. โรงเรียนบ้านนาปลาจาด	5	1.37
48. โรงเรียนบ้านห้วยผึ้ง	4	1.10
49. โรงเรียนบ้านคาหาน	4	1.10
50. โรงเรียนบ้านห้วยสำน	2	0.55
51. โรงเรียนห้องสอนศึกษา	58	15.93
เพศ		
ชาย	153	42.03
หญิง	211	57.97
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	110	30.22
30 – 40 ปี	134	36.81
41 - 50 ปี	70	19.23
51 ปีขึ้นไป	50	13.74

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (N = 364 คน)	ร้อยละ (%)
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	334	91.76
ปริญญาโท	30	8.24
ตำแหน่ง		
ครูผู้ช่วย	138	37.91
ครู คศ.1	112	30.77
ครู คศ.2	95	26.10
ผู้บริหาร	19	5.22
อายุราชการ		
น้อยกว่า 1 ปี	72	19.78
1 – 5 ปี	133	36.54
6 – 10 ปี	32	8.80
11 – 15 ปี	37	10.16
16 – 20 ปี	30	8.24
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	60	16.48
สอนในระดับชั้น		
ปฐมวัย	47	12.91
ประถมศึกษา	211	57.97
มัธยมศึกษา	106	29.12

2.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาครู เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำนวน 8 คน ประกอบด้วย นางสุภาศิริ สืบฟัก นักทรัพยากรบุคคล วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ นางกल्पจันทร์ เจริญสุข นักทรัพยากรบุคคล วิทยฐานะชำนาญการ นายประเวช บุญทะวงศ์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน นายอนุเดช ปุณณะวิทย์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน วิทยฐานะชำนาญการ นายสุรพล เนตรสมบูรณ์ หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา นายประเสริฐ ประดิษฐ์ ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการ นางนงนุช บุญจันทร์ตะ ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการ นายสมชาย คำใส ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าโป่งแดง วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยมี 3 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามครูในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ตอน แต่ละตอนมีลักษณะและรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการพัฒนาคู ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการและแบบเติมคำตอบ ประกอบด้วย

1. โรงเรียนที่ครูปฏิบัติหน้าที่
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ครูรับผิดชอบ
3. วุฒิทางการศึกษาของครู
4. ประสบการณ์ทำงาน
5. การได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของครู

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความต้องการพัฒนาตนเองของครู ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

- 5 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เจตคติต่อการพัฒนาตนเองของครู โดยใช้รูปแบบของแบบสอบถามของลิเคิร์ท (Likert Scale) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงเจตคติ จำนวน 15 ข้อ เป็นเจตคติเชิงบวก จำนวน 10 ข้อ และเป็นเจตคติเชิงลบ จำนวน 5 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ประกอบด้วยข้อความเชิงบวก ข้อความเชิงลบ ดังนี้

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แสดงทิศทางของเจตคติ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

ฉบับที่ 2 แบบสังเคราะห์การสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้เชี่ยวชาญ 8 คน โดยผู้วิจัยได้ส่งผลสรุปจากแบบสอบถามครูฉบับที่ 1 ให้ผู้เชี่ยวชาญล่วงหน้า เพื่อนำผลจากการสอบถามครูมาเป็นเนื้อหาหลักในการสนทนากลุ่มร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ หาแนวทางการพัฒนาครู การจัดประชุม อบรมวางแผน กำหนดขอบเขต เนื้อหา กรอบ ระยะเวลา งบประมาณ ความน่าสนใจ ความต้องการพัฒนาตนเองของครูตามวิชาเอก ตามสาระการเรียนรู้ที่สอน และนำผลการวิจัยที่ค้นพบเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนไปใช้ในการพัฒนาต่อไป

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ โดยสัมภาษณ์ในเรื่องการพัฒนาตนเองของครูเป็นเรื่องสำคัญหรือไม่เพราะเหตุใด เหตุผลหรือสาเหตุที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของครู ท่านต้องการพัฒนาตนเองในด้านใดมากที่สุด ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตนเองและแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู โดยสัมภาษณ์สาระการเรียนรู้กลุ่มละ 1 คน รวม 8 คน

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอน สัมภาษณ์ แล้ววิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปใช้สร้างแบบสอบถามและแบบสังเคราะห์ข้อมูล

2. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถามจากวิทยานิพนธ์ของนางนุชบง ชัยเทพ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (พ.ศ. 2552) และนางสาวหทัย ดันป่าเหียง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (พ.ศ. 2548) ทำการสัมภาษณ์ครูในโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดบ้านจอมคำ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 15 คน เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครู เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปสร้างเป็นแบบสอบถามแล้วทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลและนำคำตอบจากการสัมภาษณ์นำไปใช้ในการสร้างแบบสอบถาม

3. กำหนดประเด็นคำถามตามขอบเขตของการวิจัย กำหนดรูปแบบโดยนำข้อความจากการสัมภาษณ์มาสร้างข้อความ (Items) เพื่อสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยใช้รูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

4. สร้างแบบสอบถามเป็นฉบับร่างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามหลังจากตรวจสอบคุณภาพของรายการสอบถามที่ดีแล้ว หากพบว่ารายการสอบถามใดมีความบกพร่องได้ทำการปรับปรุงแก้ไข แล้วจัดทำเป็นรายการสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นขอความอนุเคราะห์คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ทำการตรวจสอบความถูกต้องของภาษาพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อผู้วิจัยทำการแก้ไข

6. นำแบบสอบถามทั้งหมดให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ผู้คลุยพินิจตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) คือ การตรวจสอบว่าแบบสอบถามนั้นสามารถสอบถามได้ ตรงตามที่ต้องการและมีความสอดคล้องระหว่างรายการสอบถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทั้งนี้กำหนดคะแนนการให้คลุยพินิจ ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการสอบถามนั้นสอบถามตรงตามวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการสอบถามนั้นสอบถามตรงตามวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการสอบถามนั้นสอบถามไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

หลังจากได้ผลรวมของคลุยพินิจของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละรายการสอบถามแล้วได้วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการสอบถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วยค่า IOC (Index of item objective Congruence) แล้วเลือกรายการสอบถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไปจัดเป็นรายการสอบถามที่ดีว่ามีค่าความเที่ยงตรงที่ยอมรับได้ หากข้อคำถามใดมีค่า IOC ไม่ถึงเกณฑ์ตามที่กำหนด ผู้วิจัยได้นำไปปรับปรุงแก้ไข และตรวจสอบด้วยค่า IOC อีกครั้ง เมื่อดำเนินการเสร็จแล้วผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามให้เป็นฉบับสมบูรณ์เตรียมพร้อมสำหรับการทดลองใช้

7. นำแบบสอบถาม ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้ว ไปทดลองใช้กับครูในโรงเรียนที่ไม่ได้อยู่ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำนวน 20 คน แล้วนำไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม(Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ ครอนบาค (อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2547 : 174) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.853 แสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นสูงพอที่จะนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้

8. นำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว นำไปจัดทำให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจากกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ขอนหนังสือราชการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นต้นสังกัดในการขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวก ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งทำหนังสือเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญเพื่อนัดหมายในการสนทนากลุ่ม

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์และนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรด้วยตนเองแล้วขอนัดวันมารับแบบสอบถามด้วยตนเอง ยกเว้น โรงเรียนที่อยู่

ห่างไกล ผู้วิจัยได้ทำหน้าที่สื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล ส่งจดหมายโดยแนบซองเปล่าพร้อมแสตมป์ โดยกำหนดวันส่งคืน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนหลายท่านได้ให้ความอนุเคราะห์โดยการนำแบบสอบถามส่งคืนด้วยตนเองที่โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดบ้านจองคำ

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม

4. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ในการสนทนากลุ่ม โดยมีเพื่อนนักศึกษาปริญญาโทร่วมเก็บข้อมูลและบันทึกข้อมูลในระหว่างการสนทนากลุ่ม จำนวน 3 คน

5. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครูในอำเภอเมือง โดยผู้วิจัยได้ประสานงานขอความร่วมมือจากครูผู้สอนใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยนำแบบสัมภาษณ์ไปดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพการพัฒนาครูในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ใช้การแจกแจงความถี่และค่าสถิติร้อยละ
2. การวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนเองของครูด้านการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การทำวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาตนเองในวิชาชีพครู โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบการพรรณนา (Descriptive analysis)

การแปลความหมายของคะแนน โดยใช้คะแนนเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้ โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 มีความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 มีความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 มีความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 มีความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 มีความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ด้านเจตคติของครูต่อการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับวิชาชีพครูของครูในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบการพรรณนา (Descriptive analysis)

การแปลความหมายของคะแนนโดยใช้คะแนนเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้ โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 มีเจตคติดีมากต่อการพัฒนาตนเอง

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 มีเจตคติดีต่อการพัฒนาตนเอง

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 ไม่แสดงทิศทางของเจตคติ

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 มีเจตคติไม่ดีต่อการพัฒนาตนเอง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 มีเจตคติไม่ดีมากต่อการพัฒนาตนเอง

4. การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาครูในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 1 ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนา (Descriptive Analysis)

